

Kroniek. De landbouwcoöperatie en het Handelsregister.

Bron: Officiëel Orgaan 27 jan. 1926 - nr4
'Vertaald' ¹

Enige tijd geleden is door de Rechtbank te Rotterdam een uitspraak gedaan, waarbij bevestigd werd het vonnis van een kantongerecht, bepalende, dat een vereniging opgericht volgens de Wet van 1855 en welke niet het maken van winst beoogt (het betrof hier een boerenleenbank, aangesloten bij de Centrale Bank te Eindhoven) niet verplicht is zich in het Handelsregister te doen inschrijven, hetgeen door de betreffende Kamer van Koophandel gevorderd werd.

Een soortgelijk geval heeft zich voorgedaan met een aankoopvereniging, eveneens opgericht volgens de Wet van 1855. De kantonrechter zowel als de Rechtbank waren ook ten aanzien dezer vereniging van oordeel, dat geen inschrijving in het Handelsregister en derhalve geen vordering der contributie kon worden verlangd. De Officier van Justitie is tegen deze uitspraak in cassatie bij de Hogen Raad gegaan, zodat in hoogste instantie zal worden uitgemaakt, of een dergelijke vereniging al dan niet in het Handelsregister moet worden ingeschreven.

Dit wordt inderdaad een belangrijke uitspraak, daar hiermee zal worden uitgemaakt of de verenigingen, opgericht volgens de wet van 1855 en niet het maken van winst beoogende, al of niet in het Handelsregister zullen moeten worden ingeschreven. Deze verenigingen volgens de wet van 1855 zijn in de landbouw o.m. een groot gedeelte der boerenleenbanken, aangesloten bij de Centrale Bank te Eindhoven, verschillende aankoopverenigingen, enkele zuivelfabrieken in het Zuiden des lands, terwijl verder ook de bonden van coöperatieve zuivelfabrieken, zowel als den F.N.Z., tot deze categorie behoren.

Geen dezer verenigingen beoogt het maken van winst en zou dus, indien de uitspraak der Rechtbank door de Hogen Raad bevestigd wordt, buiten het Handelsregister vallen. Met name voor den F.N.Z. zou dit, behalve de nodige kostenbesparing, een hele vermindering van administratieve drukte betekenen, daar deze door zijn drie afdelingen in verschillende plaatsen in drie Handelsregisters staat ingeschreven. Wat dit zeggen wil, bij de wisseling van bestuursleden b.v., behoeft niet nader te worden aangetoond.

Dit is echter niet de voornaamste reden waarom wij menen hier aandacht aan deze kwestie te moeten schenken. Uit bovenstaande zal het duidelijk zijn, dat de onzekerheid alleen betreft de verenigingen volgens de wet van 1855, z.g. zedelijke lichamen dus.

Van de coöperatieve verenigingen, opgericht volgens de wet van 1876 (nu 1925) is hier geen sprake, daar deze met name in de Wet op het Handelsregister worden genoemd als te vallen onder de handelszaken, die ingeschreven moeten worden.

De inschrijving der coöperatieve verenigingen in het Handelsregister heeft door de vele ten plattelande bestaande landbouwcoöperaties tot gevolg gehad, dat de landbouw in de huidige Kamers van Koophandel en Fabrieken, waarvoor het stemrecht geregeld is volgens de inschrijvingen in het Handelsregister - tenminste daar, waar men er wat moeite

¹ vereeniging=vereniging; tuschen=tussen; leeningen-=leningen; zoodat=zodat, enz.

voor over heeft gehad - naar verhouding een behoorlijk aantal leden in deze Kamers heeft afgevaardigd gekregen en daardoor de nodige invloed in deze colleges kan uitoefenen.

Dat dit niet zonder belang is, zal een ieder duidelijk zijn, die wel eens heeft nagegaan waarmee deze Kamers zich tegenwoordig zoal bemoeien. Het werken wordt deze Kamers bovendien nogal vrij gemakkelijk gemaakt, daar de meeste harer door het geldende systeem van inschrijvingsrecht en contributieheffing over vrij aanzienlijke fondsen beschikken, waarover zij tot op zekere hoogte vrije zeggenschap hebben. Of men deze gedwongen halffofficiële organisaties van alle soorten handel en industrie nu bewondert of verfoeit, een feit blijft het, dat zij bestaan en zich voor en na duchtig laten gelden ook, terwijl zij van de haar ten dienste staande fondsen nog wel eens een gebruik maken, dat niet bepaald de bewondering van alle belanghebbende groepen heeft.

Vooraf bij de landbouw staan de Kamers van Koophandel niet erg hoog aangeschreven, omdat men hier nu eenmaal niet van dat soort gedwongen verenigingen houdt en er niet veel voor gevoelt met handel en industrie in één organisatie te worden opgesloten. Veel positieve resultaten verwacht men in landbouwkringen dan ook niet van de Kamers van Koophandel en Fabrieken, maar toch acht men het van belang naar evenredigheid behoorlijk in deze Kamers vertegenwoordigd te zijn, al was het maar in hoofdzaak om een werken tegen het belang van de landbouw zoveel mogelijk te kunnen voorkomen en medezeggenschap te hebben over de besteding der gelden, waarover zij beschikken.

Wij geloven dan ook niet, dat de landbouwcoöperatie in het algemeen verstandig zou doen door een actie te gaan voeren om de eis tot inschrijving der coöperatieve verenigingen uit de wet op het Handelsregister verwijderd te krijgen, want hiermee zou dan meteen uitgemaakt zijn, dat zij haar invloed in de Kamers van Koophandel en Fabrieken verloren, hetgeen, naar onze mening, een stap in de verkeerde richting zou zijn.

Wij hebben gemeend op bovenstaande de aandacht te moeten vestigen, omdat er in landbouwkringen blijkbaar ook wel anders over de inschrijving der coöperaties in het Handelsregister wordt gedacht. In het *Algem. Nederl. Landbouwblad* van 26 december 1925 kwam een artikeltje voor, waarin „Senior" het standpunt verdedigde om, zodra ons hoogste rechtscollege zou hebben uitgemaakt, dat landbouworganisaties, geen coöperaties zijnde, niet vallen onder de bepalingen der Handelsregisterwet, een actie te beginnen tot het verkrijgen van een wetwijziging, waardoor ook niet langer de noodzakelijkheid zou bestaan de coöperaties bij het Handelsregister te doen inschrijven. Wij kunnen ons niet voorstellen dat - althans in de kringen der coöperatieve zuivelbereiding - de behoefte aan een dergelijke wetwijziging zo sterk wordt gevoeld.

????????